

FM: Bezdarba pieaugums otrajā ceturksnī bijis mērens

Publicēts: 17.08.2020.

Šā gada otrajā ceturksnī, COVID-19 krīzes dēļ daudzām nozarēm apturot un sašaurinot darbību, bezdarba līmenis Latvijā paaugstinājies līdz 8,6%, kas ir par 2,2 procentpunktiem vairāk nekā pagājušā gada attiecīgajā ceturksnī, liecina Centrālās statistikas pārvaldes jaunākie darbaspēka apsekojuma dati. Ar šo pieaugumu bezdarbs Latvijā ir atgriezies 2017. gada līmenī, un bezdarba pieaugums šajā krīzē līdz šim vērtējams kā visai mērens, tālu atpaliekot no 2009-2010. gada krīzes laikā sasniegtajiem augstumiem.

Straujākais bezdarba kāpums šogad piedzīvots aprīlī un maijā, kamēr jūnijā pieaugums bija daudz lēnāks, bet jūlijā pēc Nodarbinātības valsts aģentūras datiem reģistrēto bezdarbnieku skaits jau sācis samazināties. Visai straujš bezdarba samazinājums ir vērojams augustā, kad mēneša pirmajās divās nedēļās reģistrēto bezdarbnieku skaits samazinājies gandrīz par tūkstoši cilvēku. Ja sākotnēji bezdarba pieaugumu līmeni otrajā ceturksnī samērā būtiski ierobežoja dikstāves pabalstu izmaksa darbu pārtraukšajiem krīzes skarto uzņēmumu darbiniekiem, pēc tam nodarbinātības situāciju sāka uzlabot arī ekonomiskās aktivitātes atjaunošanās pēc ārkārtējās situācijas beigām un vasaras sezona, kad pieprasījums pēc strādājošajiem sezonāli ir augstāks.

Kopumā šā gada otrajā ceturksnī tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits bijis par 13,5 tūkstošiem jeb 1,5% mazāks nekā attiecīgajā ceturksnī pirms gada, veidojot 892,1 tūkstoši. Kā liecina dati par aizņemtajām darba vietām pirmā ceturkšņa beigās un otrā ceturkšņa sākumā, lielākais darba vietu skaita zudums bijis izmitināšanas un ēdināšanas nozarē – par 8,8%, salīdzinot ar attiecīgo brīdi pirms gada. Transporta nozarē darba vietu skaits krities par 1,4% un mākslas, izklaides un atpūtas nozarē – par 1,2%, bet šie skaitļi vēl tikai iezīmē situāciju otrā ceturkšņa sākumā. Tajā pašā laikā ir arī nozares, kurās darba vietu skaits ir palielinājies, tajā skaitā veselības un sociālās aprūpes nozarē par 3,7% un informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarē par 5,4%.

Jāatzīmē arī, ka darbaspēka apsekojuma dati otrajā ceturksnī uzrāda visai nelielu nodarbināto iedzīvotāju skaita samazinājumu un bezdarba līmeņa pieaugumu šajā ceturksnī būtiski ietekmējusi iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes palielināšanās, bez kuras bezdarbs būtu par procentpunktu zemāks. Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits otrajā ceturksnī, salīdzinot ar pagājušā gada otro ceturksni, ir palielinājies par 8,5 tūkstošiem, ko noteikusi arī ārvalstīs līdz tam dzīvojušo un strādājušo cilvēku atgriešanās mājās COVID-19 pandēmijas laikā.

Gan otrā ceturkšņa darbaspēka apsekojuma, gan jūlija un augusta reģistrētā bezdarba dati sakrīt ar apstaidzošajiem ekonomikas rādītājiem, kas signalizē, ka ekonomikas kritums šogad varētu būt mazāks nekā sākotnēji gaidīts un arī bezdarba līmenis nepieaugs tik strauji kā prognozēts. Tajā pašā laikā jāņem vērā, ka reģistrētā bezdarba samazinājumu pēdējos mēnešos var būt ietekmējuši arī likumdošanas nosacījumi, tajā skaitā par izmaiņām bezdarbnieku pabalstu piešķiršanā, kas stājās spēkā šā gada 1. janvārī un aktivizēja bezdarbnieku reģistrēšanos tieši pagājušā gada beigās, kā arī dikstāves pabalstu piešķiršanas nosacījumi. Vienlaikus šā gada otrajā pusē sāk darboties eksportējošo un tūrisma nozares uzņēmumu algu subsīdiju programmas, kas var palīdzēt saglabāt augstāku nodarbinātības līmeni un ierobežot bezdarba pieaugumu, beidzoties vasaras sezonai.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-bezdarba-pieaugums-otraja-ceturksni-bijis-merens>